

UYANAN AVRUPA VE SARSILAN OSMANLI - MAVİ GÖZLÜ ÇOCUK: MUSTAFA

1. XV. yüzyılda Avrupa'da yaşanan gelişmelerden biri olan Coğrafi Keşifler sonucu okyanuslara açılan Avrupalı devletler hem Amerika kıtasını keşfettiler hem de doğunun zenginlik kaynağı olarak bilinen Hindistan'a denizden ulaştılar. Keşfedilen bu bölgelerdeki kaynakları kendi ülkelerine taşıyarak zenginleştirdiler. Bu zenginleşme ile birlikte Avrupa'da bilim, sanat ve edebiyat hızla gelişti. Bu gelişmelerin yaşandığı döneme "yeniden doğuş" anlamına gelen Rönesans adı verildi.

Bu bilgilere göre Coğrafi Keşifler ile ilgili;

- Avrupa'nın ekonomik yönden kalkınmasına neden olmuştur.
- Bilimsel ve kültürel yönden Avrupa'nın gelişmesine katkı sağlamıştır.
- Katolik Kilisesinin toplum üzerindeki eski gücünü kaybetmesine ortam hazırlamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II. B) Yalnız III.
C) I ve II. D) II ve III.

2. Avrupalı devletler zamanla bilimsel bilgiyi teknolojiye aktararak buhar gücüyle çalışan gemiler icat ettiler ve dokuma fabrikaları kurdular. Böylece Sanayi İnkılabı doğdu. Sanayi İnkılabı, şehirlerde kurulan fabrikalarla hizmet sektörünü de geliştirdi. Köylerden kentlere göçleri artırdı. Fabrikalarda çalışan insanlar işçi sınıfını oluşturdu. Büyük şirketler kuruldu ve bankacılık sektörü gelişti. Buharlı tren ve buharlı gemilerin sayısı hızla arttı.

Bu bilgilere göre Sanayi İnkılabının aşağıdaki alanlardan hangisinde bir değişime neden olduğu söylenemez?

- A) Ulaşım B) Ekonomik
C) Toplumsal D) Kültürel

3. Dağılmakta olan Osmanlı toplumunu birtakım yeniliklerle bir arada tutmak için 3 Kasım 1839'da Tanzimat Fermanı ilan edildi. Bütün ülke halkı için ilan edilen ferman; eşit haklar, mal ve can güvenliği sağlama amacına yönelikti. Fermanda, daha iyi bir yönetim için yeni yasaların çıkarılacağı, vergi ve askerlik işlerinin düzene konacağı, yargılamanın yasalara uygun, açık ve adil olacağı belirtilmekte idi. Bu ferman ile din ve milliyetleri ne olursa olsun hak ve çıkarları eşitlenen topluluklardan bir Osmanlı milleti oluşturulmaya çalışıldı. Ancak iç ve dış etkenler sonucunda ferman başarıya ulaşamadı.

Buna göre Tanzimat Fermanı ile gerçekleştirilmek istenenler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Temel vatandaşlık haklarını güvence altına almak
B) Her yönden eşit bir Osmanlı toplumu oluşturmak
C) Halkın temsilcileri aracılığıyla yönetime katılmasını sağlamak
D) Kanunlara uygun adaletli bir yargı sistemi oluşturmak

4. Türk tarihinin ilk anayasası olan ve 1876'da ilan edilen Kanun-i Esasi ile Türk tarihinde yeni bir döneme geçilmiş oldu. Devlet, artık padişahın kişisel isteklerine göre değil anayasadaki kurallara göre yönetilecekti. Anayasada kişiler arası eşitlik, mal ve konut dokunulmazlığı, eğitim hakkı, vicdan hürriyeti, basın hürriyeti ve mahkemelerin bağımsızlığı gibi kişi hak ve hürriyetlerine yer verildi.

Buna göre Kanun-i Esasi'nin ilanının;

- Anayasal düzene geçmek
- Padişahın otoritesini güçlendirmek
- Bağımsız bir yargı oluşturmak
- Vatandaşların temel haklarını güvence altına almak

amaçlarından hangisine yönelik olduğu söylenemez?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

BUHRANLAR BÜYÜK KAHRAMANLAR DOĞURUR-ADIM ADIM LİDERLİĞE

1. Balkan Savaşları sonucunda Balkanlardaki Türk hâkimiyeti sona erdi. Kaybedilen Balkan topraklarından Anadolu'ya büyük bir göç dalgası yaşandı. Yunanistan ve Bulgaristan'da kalan Türklerin kültürel ve dinî hakları antlaşmalarla güvence altına alındı.

Bu bilgilere bakılarak;

- I. Osmanlı Devleti'nin sınırları daralmıştır.
- II. Balkanlarda yaşayan Türk ve Müslüman kalmamıştır.
- III. Balkanlardan gelen göçlerle Anadolu'nun Türk nüfusu artmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.
- B) I ve II.
- C) I ve III.
- D) II ve III.

2. Genç Mustafa Kemal Manastır Askeri İdadisi yıllarından okumaya karşı büyük bir ilgi duydu. Yerli ve yabancı birçok fikir adamının eserlerini okuyarak onların fikirlerini analiz ederdi. Kitapları okurken sayfa kenarlarına notlar alır, kimi zaman kendi fikirlerini de bu notların yanına yazardı. Mustafa Kemal yabancı düşünce adamlarının eserlerinden istifade edebilmek için öğrendiği Fransızcasını da iletmişti.

Buna göre okumasının ve Fransızcasını iletmesinin Mustafa Kemal'e olan katkıları arasında aşağıdakilerden hangisi bulunmaz?

- A) Batı kültürünü benimsemesine yardımcı olması
- B) İleri görüşlü ve idealist bir lider olmasını sağlaması
- C) Düşünce dünyasının gelişmesine zemin hazırlaması
- D) Yabancı kitap ve gazeteleri okuyabilmesinin yolunu açması

3. Mustafa Kemal;

- I. 1905 yılında İstanbul Harp Akademisinden mezun olarak, Şam'daki 5. Orduya atanmıştır.
- II. 31 Mart Vakasını bastıran Hareket Ordusunun kurmay başkanlığını yapmıştır.
- III. Trablusgarp'a giderek buradaki yerli halkı İtalyanlara karşı örgütlemiştir.

Bu bilgilerden hangileri Mustafa Kemal'in liderlik özelliklerini yansıtmaktadır?

- A) Yalnız I.
- B) Yalnız II.
- C) I ve III.
- D) II ve III.

4. Balkan Devletleri Osmanlı Devleti'nden aldıkları toprakları paylaşırken anlaşmazlığa düştüler. Bulgaristan'ın en fazla payı alarak Ege Denizi'ne ulaşması, diğer Balkan Devletlerinin özellikle de Yunanistan'ın tepkisine neden oldu. Kısa bir süre sonra Balkan Devletleri kendi aralarında savaşımaya başladılar (29 Haziran 1913). II. Balkan Savaşı diye tarihe geçen bu savaşta bir yanda Bulgaristan diğer yanda Sırbistan, Yunanistan ve Karadağ vardı. Bu durumu fırsat olarak gören ve Edirne'yi geri almak isteyen Osmanlı Devleti de Bulgaristan'a savaş açtı. Enver Paşa komutasındaki Osmanlı ordusu Edirne'yi Bulgarlardan geri aldı. Tüm cephelerde zor duruma düşen Bulgaristan yenilgiyi kabul etmek zorunda kaldı.

Bu bilgilere bakılarak II. Balkan Savaşı ile ilgili;

- I. Balkan Devletlerinin Bulgaristan'a karşı ittifak oluşturmasıyla başlamıştır.
- II. Osmanlı Devleti, Balkan Devletleri arasındaki bu mücadeleden kazanımla çıkmıştır.
- III. Bulgaristan'ın toprak kaybına uğraması ile sonuçlanmıştır.
- IV. Osmanlı Devleti'nin Balkanlardaki hâkimiyetini yeniden güçlendirmiştir.

yargılarından hangisi çıkarılamaz?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.

5. Mustafa Kemal'in, Fransız İhtilali'ni hazırlayan düşünürler arasında en çok yararlandığı kişidir. Bütün eserlerini incelediği bu Fransız düşünürünün özgürlükçü ve cumhuriyetçi fikirleri Mustafa Kemal için önemli olmuştur. Onun cumhuriyet yönetimi ile ilgili düşüncelerini İslam ve Türk toplum geleneği ve devlet anlayışı ile bağdaştırabilir bulmuştur. Mustafa Kemal "Egemenlik kayıtsız şartsız millettir." sözünü bu Fransız düşünüründen esinlenerek söylemiştir.

Hakkında bilgi verilen ve Mustafa Kemal'i etkileyen bu düşünür aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Montesquieu B) J.J. Rousseau
C) D. Diderot D) Voltaire

6. Mustafa Kemal, karşı çıkmasına rağmen Osmanlı Devleti savaşa katılınca ülkesine döndü ve Birinci Dünya Savaşı'nda ülkesinin başarısı için savaştı. Çanakkale Savaşı'nda emrindeki birliklere komuta ederek Türk Ordusunun savaşı kazanmasında büyük rol oynadı. Kafkas Cephesi'ne atandıktan sonra Muş ve Bitlis'i Ruslardan geri aldı. Suriye Cephesi'nde 7. Ordu Komutanı olarak başarılı bir savunma savaşı yaptı ve işgal güçlerinin Suriye'yi aşip Anadolu'ya ulaşmasına engel oldu. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra İstanbul'a geldi. Şişli'deki evinde yakın arkadaşlarıyla toplantılar düzenleyerek ülkeyi kurtarmak için kurtuluş çareleri aradı.

Bu metne göre Mustafa Kemal için;

- I. Birinci Dünya Savaşı'nda farklı cepheelerde görev yapmıştır.
II. Suriye Cephesi'nde İtilaf güçlerinin Anadolu topraklarına girmesini engellemiştir.
III. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra askerlik görevinden ayrılmıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız III.
C) I ve II. D) II ve III.

7. Namık Kemal, yazdığı eserlerle birçok Türk gencini olduğu gibi Mustafa Kemal'i de etkilemiştir. Namık Kemal, genç Mustafa'nın kalbinde vatan sevgisi ve hürriyet aşkı gibi duyguların yerleşmesine yardımcı olmuştur. Mustafa Kemal meclis konuşmalarında Namık Kemal'in şiirlerinden de örnekler vermiştir.

Buna göre Namık Kemal'in aşağıdakilerden hangisinde Mustafa Kemal'i doğrudan etkilediği söylenebilir?

- A) Donanımlı bir asker olma
B) Akılcı ve bilimsel düşünme
C) Batı medeniyetini örnek alma
D) Vatanseverlik ve bağımsız yaşama

8. Mustafa Kemal'in 1909 yılında İttihat ve Terakki Cemiyetinin kongresinde yaptığı konuşma şöyledir:

"... Ordu mensupları cemiyet içinde kaldıkça millete dayanan bir parti kuramayız. Orduyu da zaafa uğratırız. Bugün mensuplarının çoğu İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin üyesi olan 3. Ordu esas itibarıyla modern bir ordu sayılamaz. Ordu ile cemiyeti ayırılalım. Cemiyet tam manasıyla siyasi bir parti halinde milletin bünyesinde kök salsın. Ordu da asli vazifesiyle uğraşsın..."

(A. Fethi Tevetoğlu, Atatürk ve İttihat Terakki, s. 617)

Bu konuşması ile Mustafa Kemal'in öncelikle üzerinde durduğu husus aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ordunun siyasetten ayrılması
B) Askerlerin memleketin sıkıntıları ile ilgilenmesi
C) Siyaset yapmak isteyen subayların yeni bir parti kurması
D) Ordunun devletin içinde bulunduğu duruma göre hareket etmesi

4. “Çocukluğuma dair ilk hatırladığım şey, mektebe gitmek meselesine aittir. Bundan dolayı annemle babam arasında şiddetli bir mücadele vardı. Annem, ilahilerle mektebe başlamamı ve mahalle mektebine gitmemi istiyordu. Rüsumatta (gümrük) memur olan babam, o zaman yeni açılan Şemsi Efendi’nin mektebine devam etmeme ve yeni usul üzerine okumama taraftardı. Nihayet, babam işi usulalıkla halletti. Evvela mahalle mektebine başladım. Bu suretle annemin gönlü yapılmış oldu. Birkaç gün sonra da mahalle mektebinden çıktım. Şemsi Efendi’nin mektebine kaydedildim.”

(A. Emin Yalman, “Büyük Millet Meclisi Reisi Mustafa Kemal Paşa ile Bir Mülakat”)

Anlatımdaki bu bilgilerden;

- I. Okul seçiminde Mustafa Kemal’in fikri alınmamıştır.
- II. Ali Rıza Efendi oğlunun yeni usulde eğitim görmesini istemiştir.
- III. Mustafa Kemal’in anne ve babası okul seçiminde karşı karşıya gelmiştir.
- IV. Zübeyde Hanım modern eğitim veren bir okula oğlunun gitmesini istemiştir.

yargılarından hangisi çıkarılamaz?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

5. Aşağıda I. Balkan Savaşı öncesinde ve sonrasında Osmanlı Devleti ile Balkan ülkelerinin topraklarını gösteren haritalara yer verilmiştir.

I. Balkan Savaşı öncesinde Balkanlar

I. Balkan Savaşı sonrasında Balkanlar

Bu haritalara göre I. Balkan Savaşı'nın sonuçları ile ilgili;

- I. Bağımsız Arnavutluk Devleti kurulmuştur.
- II. Osmanlı Devleti'nin batıdaki tek komşusu Bulgaristan olmuştur.
- III. Yunanistan, Arnavutluk ve Sırbistan'dan toprak alarak sınırlarını genişletmiştir.
- IV. Yunanistan, Bulgaristan, Karadağ ve Sırbistan Osmanlı Devleti'nden toprak alarak sınırlarını genişletmiştir.

yargılarından hangisine ulaşılamaz?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NA YOL AÇAN GELİŞMELER - OSMANLI DEVLETİ'NİN SON SAVAŞI: BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI

1. Avrupa'da devletler arasındaki siyasi ve ekonomik çıkar çatışmalarının giderek artması bloklaşmaları ortaya çıkardı. Almanya'nın öncülüğünde Avusturya-Macaristan İmparatorluğu ve İtalya'nın katılımıyla Üçlü İttifak Devletleri kuruldu (1882). Üçlü İtilaf Devletleri adı verilen karşı blok ise İngiltere'nin liderliğinde Fransa ve Rusya'nın bir araya gelmesiyle oluştu (1907).

Savaş başlamadan önce bu gruplarda yer alan devletlerden hangisi savaş başladıktan sonra karşı bloğa geçmiştir?

- A) Fransa B) İtalya
C) Almanya D) Rusya

2. Osmanlı Devleti tarafsızlık ilan etmiş olsa da yönetimde bulunan İttihat ve Terakki Hükûmetinin önde gelen isimlerinden Enver Paşa ve arkadaşları savaşa katılmayı düşünüyorlardı. Bu kişiler, Avrupa'da başlayan savaşın Osmanlı Devleti'ni de etkileyeceğine ve savaşın dışında kalmanın mümkün olmayacağına inanıyorlardı. Osmanlı yöneticileri, ilk ittifak teklifini İngilizlere yani İtilaf Devletlerine yaptılar. Buradan bir sonuç çıkmayınca Almanlara ittifak teklif ettiler. Böylece Osmanlı Devleti savaşa İttifak Devletlerinin yanında girmiş oldu.

Buna göre Osmanlı Devleti'nin savaşa girmesi;

- I. Savaşın süresinin uzaması
II. Almanya'nın Avrupa cephelerindeki yükünün hafiflemesi
III. Yeni cephelerin açılması ve savaşın geniş alanlara yayılması

sonuçlarından hangilerini ortaya çıkarmıştır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II.
C) I ve III. D) I, II ve III.

3. I. Milliyetçilik hareketleri
II. Ulusal bağımsızlık hareketleri
III. Devletler arasında yaşanan sömürgecilik yarışları
IV. Avusturya-Macaristan veliahdının öldürülmesi

I. Dünya Savaşı'nın yukarıda numaralanmış olan nedenlerinden hangisinin temel Sanayi İnkılabına dayanmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

4.

Kanal Cephesi:

Açılma Nedeni: Osmanlı Devleti bu cepheyi Mısır'ı geri almak ve Süveyş Kanalı'nı ele geçirerek İngilizlerin sömürgeleriyle bağlantısını kesmek amacıyla açtı.

Sonuçları: 1915 yılında Osmanlı Ordusunun Süveyş Kanalı'na düzenlediği iki taarruz harekâtı da başarısızlıkla sonuçlandı. Bu başarısızlıkta, ordunun çöl şartlarına göre hazırlanmaması ve İngilizlerle iş birliği yapan Arap kabilelerinin saldırıları etkili oldu. Karşı saldırıya geçerek Filistin'i ele geçiren İngilizler, Suriye'ye kadar ilerlediler.

Bu bilgilere bakılarak Kanal Cephesi ile ilgili;

- I. Osmanlı Devleti'nin daha önce kaybettiği toprakları geri almak için İngilizlere taarruz ettiği cephedir.
II. Osmanlı Devleti'ne karşı Arapların İngilizlerle ittifak ettiği cephedir.
III. Osmanlı Devleti'nin Almanya'nın desteğiyle açtığı cephedir.
IV. İngilizlerin yeni toprak kazanımları elde etmesine neden olan cephedir.

yargılarından hangisine ulaşamaz?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

5. Almanya Osmanlı Devleti'ni kendi yanında savaşa soktuğu takdirde;
- Yeni cepheler açılacak ve böylece savaş yükü hafifleyecek,
 - Osmanlı Devleti'nin enerji kaynaklarından yararlanacak,
 - Osmanlı padişahının halifelik gücünden faydalanacaktı.

Buna göre Almanya'nın aşağıdaki hangi alan ile ilgili bir çıkar elde etme düşüncesi olmamıştır?

- A) Askeri B) Ekonomik
C) Dini D) Kültürel

İttifak (Bağlaşma) Devletleri Grubu	İtilaf (Anlaşma) Devletleri Grubu
Savaştan önce: Almanya, Avusturya-Macaristan, İtalya.	Savaştan önce: İngiltere, Fransa, Rusya.
Savaş sırasında: Osmanlı Devleti ve Bulgaristan katıldı.	Savaş sırasında: İtalya, ABD, Sırbistan, Yunanistan, Japonya, Brezilya, Portekiz ve Romanya bu gruba katıldı.

Tabloda verilen bilgilere bakılarak;

- İttifak Devletleri daha güçlü ordulara sahip olmuştur.
- Savaş başlayınca taraf değiştiren devlet olmuştur.
- Her iki gruba savaş başladıktan sonra yeni katılan devletler olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

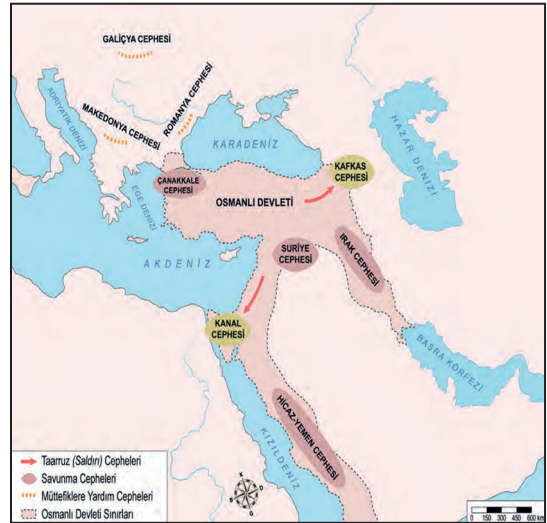
- A) Yalnız I. B) I ve II.
C) I ve III. D) II ve III.

7. Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı başlama-
dan önce izlemiş olduğu politikalarla siyasi
yalnızlıktan kurtulmaya çalışmıştır.

Osmanlı Devleti'nin aşağıdaki hangi politikası siyasi yalnızlıktan kurtulmaya çalıştığının göstergesidir?

- A) Bazı devletlerle ittifak kurmaya çalışması
B) Ülke ekonomisini güçlendirmeye çalışması
C) Ordusunu düzenlemeye ve güçlendirmeye çalışması
D) Son dönemde kaybettiği toprakları geri almaya çalışması

8.

Bu bilgilere bakılarak Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kafkas ve Kanal Cephelerinde düşmana taarruz etmiştir.
B) Çanakkale Cephesi I. Dünya Savaşı'nda başarılı olduğu tek cephe dir.
C) Sınırları dışında savaşmak zorunda kaldığı cepheler olmuştur.
D) Suriye ve Irak Cephelerinde düşmana karşı savunma savaşı yapmıştır.

İŞGAL YILLARINDA ANADOLU - CEMİYETLER VE KUVÂ-YI MİLLÎYE

1. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın 7. maddesinde;

"İtilaf Devletleri, güvenliklerini tehlikeye düşürecek bir durumun ortaya çıkması hâlinde Osmanlı Devleti'nin herhangi bir stratejik noktasını işgal hakkına sahip olacaklardır."

ifadeleri yer almıştır.

Bu maddenin İtilaf Devletlerinin aşağıdaki hangi alanda işinin kolaylaşmasına zemin hazırladığı savunulabilir?

- A) Hukuki B) Ekonomik
C) Ulaşım D) Haberleşme

2. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın 5. maddesi şu şekildedir:

"Sınırların korunması ve iç güvenliğin sağlanması için gerekli askerin dışında Osmanlı ordusu terhis edilecektir. Bütün savaş gemilerine, taşıt, araç, gereç, silah ve cephanelere el konulacaktır."

İtilaf Devletlerinin Mondros Ateşkes Antlaşması'na bu maddeyi koymalarında;

- I. Osmanlı Devleti'ni savunmasız hâle getirme
II. Osmanlı topraklarındaki işgalleri kolaylaştırma
III. Anadolu'da bir Ermeni Devletinin kurulmasına zemin hazırlama
IV. Türk halkının Mustafa Kemal'in etrafında birleşmesini engelleme

düşüncelerinden hangileri etkili olmuştur?

- A) I ve II. B) I ve III.
C) III ve IV. D) II, III ve IV.

3. Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti; Trakya topraklarının Yunanlara verilmesini önlemeye çalışmıştır. Bölgenin nüfus, kültürel ve ekonomik yönden Türklere ait olduğunu tarihi belgelerle ispatlamak için çalışmalar yapmıştır. Edirne ve Lüleburgaz Kongrelerinin toplanmasında etkili olmuştur.

Buna göre Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Bölgesel nitelikte kongreler yaptığına
B) Yunanlara karşı bölgesel mücadele verdiğiğine
C) Bölgenin Türklere ait olduğunu ispatlamaya çalıştığına
D) İşgallere karşı İstanbul Hükûmeti ile birlikte hareket ettiğine

4. 30 Ekim 1918'de Osmanlı Devleti'nin İtilaf Devletleri ile imzaladığı Mondros Ateşkes Antlaşması'nın maddelerinden bazıları şunlardır:

- İtilaf Devletleri, güvenliklerini tehdit eden stratejik noktaları işgal edebilecektir.
- Sınırların korunması ve iç güvenliğin sağlanması için gerekli askerlerin dışında Osmanlı Ordusu terhis edilecektir.
- Tüm telsiz, telgraf hatlarının kontrolü; Toros tünelleri ve bütün demir yollarının denetimi İtilaf Devletleri tarafından sağlanacaktır.

Mondros Ateşkes Antlaşması'nın bu maddeleri ile aşağıdakilerden hangisinin amaçlandığı söylenemez?

- A) Osmanlı topraklarının işgaline hukuki zemin hazırlamak
B) Osmanlı Devleti'ni savunmasız hâle getirerek işgalleri kolaylaştırmak
C) Osmanlı Devleti'nin Anadolu ve Rumeli toprakları arasındaki bağlantısını kesmek
D) Türk halkının haberleşme ve ulaşım faaliyetlerini kontrol altına almak

5. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra başlayan işgaller karşısında, ülkeyi bulunduğu kötü durumdan kurtarmak amacıyla cemiyetler kurulmuştur. Bu cemiyetlerden bazıları şunlardır:

- İzmir Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti
- İngiliz Muhipleri Cemiyeti
- Wilson Prensipleri Cemiyeti
- Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti

Bu cemiyetlerin kuruluş amaçları arasında aşağıdakilerden hangisinin yer aldığı söylenemez?

- A) Amerikan mandasını istemek
- B) İngiliz himayesi altına girmek
- C) Bölgesel nitelikli bir devlet kurmak
- D) Bölgesel kurtuluş çarelerine başvurmak

6.

Mavri Mira Cemiyeti	Pontus Rum Cemiyeti
Rum Patrikhanesi tarafından İstanbul'da kurulan ve Bizans İmparatorluğu'nu yeniden kurma düşüncesinde olan cemiyet bu amaç doğrultusunda Trakya, İstanbul ve Batı Anadolu'yu Yunanistan'a katma mücadelesi vermiştir.	Doğu Karadeniz'de Pontus Rum Devleti kurmayı hedefleyen bu cemiyet; bölgedeki yerli Rumları silahlandırmıştır. Türkleri bölgeden uzaklaştırmaya çalışmışlardır.

Bu bilgilere bakılarak bu iki cemiyetle ilgili;

- I. Rumlar tarafından kurulmuşlardır.
- II. Türk topraklarını ele geçirmeyi amaçlamışlardır.
- III. İtilaf Devletleri tarafından desteklenmişlerdir.

Çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III.
- B) I ve II.
- C) II ve III.
- D) I, II ve III.

7. İtilaf Devletleri, Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanmasından kısa bir süre sonra antlaşmanın 7. maddesine dayanarak Osmanlı topraklarını işgale başladı. İlk olarak 3 Kasım 1918'de İngilizler tarafından Musul işgal edildi. 13 Kasım 1918'de ise İtilaf Devletleri, Osmanlı Devleti'nin başkenti İstanbul'u fiilen işgal etti. Donanmaları, İstanbul limanına demir attı. Bu arada Mustafa Kemal aynı gün Suriye Cephesi'nden İstanbul'a dönmüştü. İstanbul Boğazı'nda bulunan düşman donanmalarına baktı. Yanındaki yaveri Cevat Abbas'a dönerek "Geldikleri gibi giderler!" diyerek, Türk milletinin bu işgallere müsaade etmeyeceğini belirtti.

Verilen bilgilere ve altı çizili ifadeye göre Mustafa Kemal için;

- I. İleri görüşlüdür.
- II. Bağımsızlığa düşkündür.
- III. Teslimiyetçidir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız II.
- B) Yalnız III.
- C) I ve II.
- D) II ve III.

8. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra başlayan işgallere karşı İstanbul Hükûmetinin sessiz kalması üzerine Türk halkı işgalleri önlemek amacıyla eli silah tutan vatansever insanların oluşturduğu silahlı direniş kuvvetleri olan düzensiz askeri birlikleri kurmuşlardır.

Bu düzensiz askeri birliklere verilen isim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kuvâ-yı Millîye
- B) Millî Mücadele
- C) Redd-i İlhak
- D) Bölgesel kurtuluş

İSTİKLAL YOLCULUĞU -

MEBUSAN MECLİSİ'NİN TOPLANMASI VE MİSAK-I MİLLÎ'NİN KABULÜ

1. Samsun ve çevresinde Pontus Rumlarıyla Türkler arasında yaşanan çatışmalar nedeniyle İngilizler, İstanbul Hükûmetinden bölgedeki asayişin sağlanmasını istedi. Bu talep üzerine İstanbul Hükûmeti 30 Nisan 1919 tarihinde Mustafa Kemal'i 9. Ordu Müfettişliği görevine getirdi. Mustafa Kemal Paşa'ya görevi sırasında bütün askeri ve sivil makamlara emretme yetkisi de verildi.

Mustafa Kemal'in 9. Ordu Müfettişliği kapsamındaki görevleri şunlardır:

- Bölgede iç güvenliğin sağlanması ve güvenliği bozan olayların ortaya çıkış sebeplerinin araştırılması
- Bölgedeki silah ve cephanenin toplatılarak muhafaza altına alınması
- Bölgede yer aldığı iddia edilen Türk direniş kuvvetlerinin dağıtılması

Bu bilgilerden Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Samsun ve çevresindeki asayişin sağlamak için görevlendirildiği
- B) Türk kurtuluş mücadelesini gerçekleştirmek üzere Samsun'a çıktığı
- C) İngilizlerin İstanbul Hükûmetinden talep etmesi üzerine 9. Ordu Müfettişliği görevinin verildiği
- D) Bütün askerî ve sivil makamlara emretme yetkisi ile bölgeye gönderildiği
2. Sivas Kongresi'nde, Anadolu'daki tüm ulusal cemiyetler, "Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti" adı altında birleştirildi. Bu eylem sonucunda, Millî Mücadele tek bir merkezden yönetilebilecekti.

Buna göre Sivas Kongresi'nde Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin kurulması aşağıdaki hangi alana yönelik bir karar olmuştur?

- A) Askerî
C) Toplumsal
- B) Yönetim
D) Ekonomik

3. Mustafa Kemal, Samsun'dan sonra 25 Mayıs 1919'da Havza'ya geçti. Askeri ve sivil yetkililerle temas kurdu. Burada Millî Mücadele'nin ilk genelgesi olan Havza Genelgesi'ni yayımladı (28 Mayıs 1919). Mustafa Kemal, yayımladığı bu genelgeyle Türk halkından:

- İzmir'in işgali başta olmak üzere mitingler düzenleyerek işgalleri protesto etmelerini,
- Gösteriler sırasında Hristiyan halka karşı herhangi bir saldırı ve düşmanlık yapmalarını,
- İstanbul Hükûmeti ve büyük devletlerin temsilcilerine protesto telgrafları çekmelerini istedi.

Buna göre Mustafa Kemal'in Havza Genelgesi ile aşağıdakilerden hangisini amaçladığı söylenemez?

- A) Türk halkında işgallere karşı millî bilinç oluşturmaya
- B) Anadolu'daki azınlıklara karşı olumsuz bir tutum sergilenmesini engellemeyi
- C) Ülkenin her yerinde işgallere karşı bir tepki oluşturmaya
- D) Türk halkının işgalcilere karşı İstanbul Hükûmeti ile hareket etmesini sağlamaya

4. Mebusan Meclisinin İstanbul'da toplanacağı'nın anlaşılması üzerine Mustafa Kemal, Meclis çalışmalarını yakından takip edebilmek için 108 gün kaldığı Sivas'tan ayrılarak Ankara'ya geldi (27 Aralık 1919). Böylece Ankara Millî Mücadele'nin yönetim merkezi oldu.

Ankara'nın Millî Mücadele'nin yönetim merkezi olarak tercih edilmesinde aşağıdaki-lerden hangisi etkili olmamıştır?

- A) Demir yolu ağına sahip olması
- B) Mebusan Meclisinin toplanacağı İstanbul'a yakın olması
- C) İstanbul Hükûmetinden siyasi destek sağlama düşüncesi
- D) Batı Anadolu'da Yunanlarla yapılan mücadeleye alanına yakın olması

5. Mustafa Kemal'in başkan seçildiği Erzurum Kongresi'nde alınan kararlardan bazıları şunlardır:

- Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür parçalanamaz.
- Manda ve himaye kabul olunamaz.
- Kuvâ-yı Millîye'yi tek kuvvet olarak tanımak ve millî iradeyi hâkim kılmak esastır.

Erzurum Kongresi'nde alınan bu kararların;

- I. Millî bağımsızlığın kazanılması
- II. Toprak bütünlüğünün korunması
- III. Millî egemenliğin gerçekleştirilmesi
- IV. İstanbul Hükûmeti'nin denetlenmesi

amaçlarından hangisine yönelik olduğu söylenemez?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

6. Mustafa Kemal Havza'dan Amasya'ya geçti. Amasya'da Ali Fuat Paşa, Rauf Bey ve Refet Bey gibi isimlerle bir araya geldi. Daha önceden hazırlamış olduğu genelgeyi onların da görüşüne sundu ve onaylarını aldı. Erzurum'daki 15. Kolordu Komutanı Kazım Karabekir Paşa'nın da onayını aldıktan sonra bir ihtilal bildirgesini andıran Amasya Genelgesi'ni, müfettişlik yetkilerini kullanarak sivil ve askerî görevlilere gönderdi.

Metne göre Amasya Genelgesi ile ilgili;

- I. Farklı komutanların görüşleri alınarak hazırlanmıştır.
- II. İstanbul Hükûmeti tarafından desteklenen bir bildiri olmuştur.
- III. Vatanın bütünlüğü ve milletin bağımsızlığını koruma altına almıştır.
- IV. Mustafa Kemal Millî Mücadele'yi kişisel bir hareket olmaktan çıkarmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve IV. B) II ve III.
C) I, II ve III. D) II, III ve IV.

7. Amasya Genelgesi'nde Millî Mücadele'nin geleceği açısından çok önemli olan şu kararlar yer almıştır:

- I. Vatanın bütünlüğü, milletin bağımsızlığı tehlikededir.
- II. İstanbul Hükûmeti üzerine aldığı sorumluluğu yerine getirememektedir. Bu durum milletimizi yok olmuş gibi göstermektedir.
- III. Anadolu'nun her yönden en güvenli yeri olan Sivas'ta millî bir kongre tez elden toplanmalıdır.
- IV. Milletin haklarını gür sesle cihana duyurmak için her türlü baskı ve kontrolden uzak millî bir heyetin varlığı zaruridir.

Bu kararlardan hangileri ile Millî Mücadele'nin gerekçesi vurgulanmıştır?

- A) I ve II. B) II ve III.
C) III ve IV. D) I, II ve IV.

8. Erzurum Kongresi; Mondros Ateşkes Antlaşması'nın 7. ve 24. maddelerinin uygulanmasını önlemek amacıyla Doğu illeri adına toplanmıştır. Bu nedenle Erzurum Kongresi, katılımcıları ve toplanış amacı bakımından bölgesel nitelikli bir kongredir. Ancak alınan kararlar nedeniyle kongre, ulusal bir kongre olarak kabul edilmiştir.

Buna göre Erzurum Kongresi'nde alınan aşağıdaki hangi karar ulusal bir nitelik taşımamaktadır?

- A) Manda ve himaye kabul edilemez.
- B) Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür, bölünemez.
- C) Kuvâ-yı Millîye'yi tek kuvvet olarak tanımak ve millî iradeyi hâkim kılmak esastır.
- D) Doğu Anadolu'yu temsil eden bir Temsil heyeti kurulacaktır.

BÜYÜK MİLLET MECLİSİNE KARŞI ÇIKARILAN AYAKLANMALAR - GEÇERSİZ BİR ANTLAŞMA: SEVR ANTLAŞMASI

1. Azınlıklar, İtilaf Devletlerinin kışkırtmalarıyla bulundukları bölgelerde bağımsız devlet kurmak için ayaklandılar. Bazı Kuvâ-yı Millîye liderlerinin ve birliklerinin düzenli orduya katılmak istememeleri ve başlarına buyruk hareket etmeleri de ayaklanmaların çıkmasına neden oldu.

Aşağıdakilerden hangisi bu metindeki bilgiler doğrultusunda çıkmış bir ayaklanma değildir?

- A) Milli Aşireti Ayaklanması
B) Pontus Rum Ayaklanması
C) Ermeni Ayaklanması
D) Demirci Mehmet Efe Ayaklanması

2. Büyük Millet Meclisi, isyanları bastırabilmek için bazı tedbirleri aldı:

- Hıyanet-i Vataniye Kanunu çıkarılarak (29 Nisan 1920) BMM'ye karşı ayaklananların vatan haini sayılıp cezalandırılacağı ilan edildi.
- İstiklal Mahkemeleri kurularak ayaklananlar bu mahkemelerde yargılandı.

Bu tedbirlere göre Büyük Millet Meclisi aşağıdaki hangi ilkeyi uygulayarak ayaklanmaları önlemeye çalışmıştır?

- A) Eşitlik
B) Millî egemenlik
C) Bağımsızlık
D) Hukukun üstünlüğü

3. Büyük Millet Meclisine karşı ayaklanmaların çıkmasında Anadolu halkı üzerindeki otoritesini kaybeden İstanbul Hükûmetinin kışkırtmaları başlıca etken olmuştur.

Buna göre;

- I. Ahmet Anzavur
II. Pontus Rum
III. Kuvâ-yı İnzibatiye (Hilafet Ordusu)

ayaklanmalarından hangileri İstanbul Hükûmetinin kışkırtmaları sonucunda çıkmıştır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II.
C) I ve III. D) II ve III.

4. Aşağıdaki haritada Büyük Millet Meclisine karşı çıkarılan ayaklanmalar gösterilmiştir.

Haritada yer alan bilgilerden;

- I. Ermeniler ve Rumlar Anadolu'nun farklı yerlerinde isyan etmişlerdir.
II. Millî Aşireti isyanı Urfa'da, Çerkez Ethem isyanı Kütahya ve çevresinde çıkmıştır.
III. Anzavur ve Hilafet Ordusu adlı isyanlar İstanbul Hükûmeti'nin kışkırtmaları sonucunda çıkmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II. B) I ve II.
C) I ve III. D) II ve III.

5.

Ayaklanmalar:
Bolu ve Düzce, Hendek ve Adapazarı, Koçkiri, Yozgat, Bozkır, Afyon, Konya, Millî Aşireti ayaklanmaları
Nedenleri:
İstanbul Hükûmetinin Anadolu'daki otoritesini korumaya çalışması
İtilaf Devletlerinin yapacakları işgalleri kolaylaştırmak ve Millî Mücadele'nin güçlenmesini engellemek istemeleri

Bu bilgiler aşağıdaki hangi başlık altında toplanabilir?

- A) İstanbul Hükûmeti Tarafından Çıkarılan Ayaklanmalar
- B) Azınlıklar Tarafından Çıkarılan Ayaklanmalar
- C) Kuvâ-yı Millîye Liderlerinin Çıkardığı Ayaklanmalar
- D) İstanbul Hükûmeti ve İtilaf Devletleri İş Birliğiyle Çıkarılan Ayaklanmalar

6. Genellikle Kuvâ-yı Millîye birlikleri tarafından bastırılan ayaklanmalar Büyük Millet Meclisi'ne karşı çıkarılmıştır.

Bu ayaklanmaların aşağıdaki sonuçlarından hangisinin BMM adına olumsuz olduğu söylenemez?

- A) Kurtuluş Savaşı'nın kazanılma süreci uzadı.
- B) BMM'nin Anadolu'daki güç ve otoritesi arttı.
- C) Yunan ordusunun Anadolu'daki ilerleyişi kolaylaştı.
- D) BMM'nin insan ve para kaynakları boşa harcandı.

7. Osmanlı Devleti'nin 10 Ağustos 1920'de imzalamak zorunda kaldığı Sevr Antlaşması'nın Boğazlar ile ilgili maddesi şöyledir:

"Boğazlar; içinde Türklerin bulunmadığı uluslararası bir komisyon tarafından yönetilecek, savaş zamanı dahi bütün gemilere açık olacak. Bu komisyonun ayrı bütçesi ve bayrağı olacak."

Antlaşmanın bu maddesinin,

- I. Ülke bütünlüğü
- II. Egemen devlet
- III. Tam bağımsızlık
- IV. Millî birlik ve beraberlik

anlayışlarından hangilerine aykırı olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I.
- B) Yalnız IV.
- C) I, II ve III.
- D) II, III ve IV.

8. Paris'e giden Osmanlı heyeti 10 Ağustos 1920'de İtilaf Devletleri ile 433 maddeden oluşan Sevr Antlaşması'nı imzaladı.

Sevr Antlaşması'nın aşağıdaki maddelerinden hangisi ile Osmanlı Devleti'nin savunmasız bırakılması amaçlanmıştır?

- A) Doğu Anadolu'da Ermenistan ve Kürdistan adlarıyla iki yeni devlet kurulacak.
- B) Osmanlı Devleti'nin maliyesi İtilaf Devletlerinin denetiminde olacak.
- C) Zorunlu askerlik kaldırılacak, asker sayısı sınırlandırılacak ve ordunun ağır silahı olmayacak.
- D) İstanbul, Osmanlı Devleti'nin başkenti olarak kalacak fakat azınlıkların hakları gözetilmezse şehir Türklerin elinden alınacak.

